

Sygn. akt XIII Ca 197/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu – Wydział XIII Cywilny Rodzinny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Beata Zientek

Sędziowie: SSO Violetta Kossowska-Czinar

SSR del. Kamila Myczkowska

Protokolant: Sławomir Mazurowski

po rozpoznaniu w dniu 19 sierpnia 2015 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa **małoletnich K. W. i A. W. reprezentowanych przez przedstawicielkę ustawową M. A.**

przeciwko **J. W.**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu z dnia 16 stycznia 2015 r. sygn. akt III RC 407/14

I. oddała apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódek kwotę 300 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego poniesionych w postępowaniu odwoławczym.

Violetta Kossowska-Czinar B. K. M.

Sygn. akt XIII Ca 197/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu wyrokiem z dnia 16 stycznia 2015 r. w sprawie sygn. akt III RC 407/14 w pkt I) zasądził alimenty od pozwanego J. W. na rzecz małoletniej powódki A. W. w wysokości po 950 (dziewięćset pięćdziesiąt) złotych miesięcznie oraz na rzecz małoletniej powódki K. W. w wysokości po 1050 (jeden tysiąc pięćdziesiąt) złotych miesięcznie, łącznie 2000 (dwa tysiące złotych) płatnych do rąk matki małoletnich powódek – M. A. do dnia 15-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w terminie płatności poszczególnej raty począwszy od dnia 31 marca 2014 roku, a to w miejsce alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 11 października 2010 roku sygnatura akt XIII RC 960/08 w wysokości po 800 zł miesięcznie na rzecz małoletniej A. W. i 800 zł na rzecz małoletniej K. W. łącznie 1600 złotych miesięcznie; w pkt II) dalej idące powództwo oddalił odstępując od obciążenia małoletnich powódek opłatą sądową w tej części; w pkt III) nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem należnej opłaty sądowej; w pkt IV) zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu; w pkt V) wyrokowi w punkcie I nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Rozstrzygnięcie powyższe Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

A. W. i K. W. są córkami M. A. i J. W..

Wyrokiem z dnia 11 października 2010r. wydanym przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu w sprawie o sygn. XIII RC 960/08 Sąd ustalił udział pozwanego J. W. w kosztach utrzymania małoletnich A. W. i K. W. na kwotę po 600 zł miesięcznie na rzecz każdej z nich tj. łącznie 1200 zł miesięcznie płatne do rąk M. A. od dnia prawomocności wyroku poczynając do dnia 15 tego każdego kolejnego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek raty a powódkę M. A. zobowiązał do ponoszenia pozostałych kosztów oraz osobistych starań o utrzymanie i wychowanie małoletnich. Na skutek apelacji wniesionej przez powódkę wyrok ten został zmieniony w ten sposób, że zasądzone alimenty na rzecz małoletnich zostały podwyższone do kwoty po 800 zł łącznie 1600 zł – wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 19 stycznia 2011r.

W chwili ustalenia alimentów M. A. zatrudniona była jako informatyk w banku (...) we F. a jej podstawowe miesięczne wynagrodzenie wynosiło około 1991,83 euro (około 8803,89 zł). Pozwany J. W. pracował na Uniwersytecie (...) w charakterze adiunkta i uzyskiwał dochód miesięczny w kwocie 2961 zł netto. Pozwany spłacał pożyczkę po 270 zł miesięcznie oraz prowadził działalność gospodarczą pod nazwą WIND i uzyskał za okres od 01.01.2009r. do 31.07.2009r. dochód w kwocie 3976,24 zł, a uzyskał przychód na poziomie 34620,16 zł. W 2010r. (do sierpnia) firma (...) nie przyniosła dochodów. Pozwany za ten okres odnotował stratę w wysokości 3500 zł. Pozwany spłacał też kredyt zaciągnięty przez niego i matkę małoletnich powódek w 2005r. w 2009r. pozwany zaciągnął kredyt na zakup samochodu osobowego V. (...) z 2007r. w kwocie 50 000 zł, wysokość raty 1300 zł.

W chwili ustalenia alimentów matka małoletnich zamieszkiwała wspólnie z partnerem i dwójką jego dzieci wynajmując dom w zabudowie szeregowej o powierzchni 130 m² i wspólnie ponosili koszty jego utrzymania. Czynsz wynosił 1200 euro, opłaty 300 euro miesięcznie. Matka małoletnich wskazywała, że koszty utrzymania małoletniej A. wynoszą 809 euro, a K. 914 euro.

Sąd ustalił koszty utrzymania małoletnich A. i K. na kwotę 430 – 440 euro. Do kosztów tych zaliczył w przypadku małoletniej A., która miała wówczas siedem lat i uczęszczała do szkoły: świetlica 65 euro, wyżywienie łącznie 120 euro, wydatki związane ze szkołą 20 euro, środki czystości 10 euro, odzież obuwie 25 euro, zajęcia dodatkowe 80 euro, wypoczynek roczny w przeliczeniu na miesiące 50 euro, częściowe opłaty za media około 70 euro – łącznie 440 euro. W przypadku małoletniej K., która miała wówczas pięć lat i uczęszczała do przedszkola, do kosztów tych zaliczył: wydatki na przedszkole z wyżywieniem 120 euro, pozostałe wyżywienie 60 euro, środki czystości 10 euro, odzież obuwie 20 euro, zajęcia dodatkowe 100 euro, wypoczynek roczny w przeliczeniu na miesiące 50 euro, częściowe opłaty za media około 70 euro – łącznie 430 euro. Sąd Apelacyjny uznał te wyliczenia za prawidłowe, jednak uznał, że pozwany J. W. winien w większym stopniu partycypować w kosztach utrzymania córek tj. w kwocie po 800 zł, łącznie 1600 zł miesięcznie.

W chwili obecnej A. W. ma 11,5 roku i chodzi do 6 klasy – drugiej klasy gimnazjum. Miesięczne koszty utrzymania małoletniej A. W., wraz z kwotą wynikającą z opłat za mieszkanie to kwota 467 euro - około 2000 zł., na którą składają się miesięczne wydatki podane, w euro, na: świetlicę wraz z obiadami w kwocie 187,70, wyżywienie 100, środki czystości, kosmetyki 5, leczenie 10, wydatki związane ze szkołą 20, dojazdami 10, ubrania i buty 30, dojazdy do szkoły 23, wyjazdy, wycieczki, sport, rozrywka 21, sprzęt sportowy 10.

W chwili obecnej K. W. ma 9,5 roku i uczęszcza do szkoły. Miesięczne koszty utrzymania małoletniej K., wraz z kwotą opłat za mieszkanie, to kwota 714 euro około 2970 zł, na którą składają się miesięczne wydatki podane, w euro, na: świetlicę wraz z obiadami w kwocie 198, wyżywienie 100, środki czystości, kosmetyki 5, leczenie 25, wydatki związane ze szkołą 20, dojazdami 10, ubrania i buty 30, zajęcia dodatkowe 239,79, wyjazdy, wycieczki, sport, rozrywka 21, sprzęt sportowy 15.

Przedstawicielka ustawowa małoletnich powódek wynajmuje dom wraz ze swoim partnerem za kwotę 1080 euro miesięcznie, opłaty wynoszą 200 euro miesięcznie, z których na małoletnie przypada kwota 50 euro miesięcznie.

M. A. pracuje w C. A. we F. jako analityk biznesowy i osiąga miesięcznie dochód netto 2549 euro (około 10 604 zł.). Dodatkowo matka powódek otrzymuje comiesięczny zasiłek na każdą z córek w kwocie po 184 euro, łącznie 368 euro miesięcznie (tzw. kindergeld), otrzymała tzw. bonus od pracodawcy w kwocie 660 euro oraz zwrot podatku w kwocie 1300 euro. Ma oszczędności w kwocie około 10 000 zł. Matka powódek jest również właścicielem nieruchomości w L..

Pozwany J. W. nadal pracuje na Uniwersytecie (...) i zatrudniony w charakterze adiunkta, jest samodzielnym pracownikiem naukowym, jest poddawany okresowej ocenie. Pozwany osiąga dochód z tego tytułu w wysokości 3600 zł miesięcznie. Pozwany wynajmuje również pomieszczenia w swoim domu we W.. Pozwany wynajmuje 2 pomieszczenia, ma możliwość wynajęcia 3 pomieszczeń, z tym, że jedno z nich związane jest z pomieszczeniem wynajmowanym na usługi – przedszkole. W lipcu 2014 r. pozwany zdecydował się na obniżenie czynszu najmu do kwoty 2500 zł, przed tym czasem wynajmowane było za 3200 zł. Kwota ta powiększana jest o opłaty za media. Kawalerka jest wynajmowana przez pozwanego za kwotę łącznie 850 zł. Pozwany uiszcza podatek gruntowy w kwocie 2500 zł rocznie oraz dokonuje okazjonalnych napraw. Pozwany obecnie nie wydaje książek i czasopism, od 2010r., wciąż obciążony jest kredytem zaciągniętym w czasie trwania związku z matką małoletnich i kredytem na zakup samochodu. Pozwany uzyskał zwrot tzw. „gruszę” w kwocie 2700 zł tytułem zwrotu kosztów wakacji pozwanego i małoletnich, z czego kwota 1300 zł związana była ze zwrotem kosztów małoletnich powódek. Nieruchomość pozwanego w 2003 roku została wyceniona na kwotę 1 400 000 zł. Obecnie pozwany oferował swoją nieruchomość do sprzedaży za kwotę 850 000 zł, jednak nie znalazł nabywców. Pozwany w 2013r. napisał przewodnik turystyczny po górach stołowych za co otrzymał wynagrodzenie w kwocie około 10 000 zł oraz uzyskał kwotę 10 000 zł z tytułu zakończenia projektu dla (...). Dochód pozwanego w 2013 roku to 70971,69 zł. Pozwany w 2011r. zakupił samochód z rocznika 2010, V. (...) zakupiony za kwotę 60 000 zł, na kredyt.

Pozwany na swoje utrzymanie przeznacza 2000 zł miesięcznie, na kwotę tą składają się: wydatki na dom gaz, ogrzewanie 300 zł, prąd 270 zł, eksploatacja samochodu 250 zł, kosmetyki, leki 50 zł, środki chemiczne 50 zł. Pozwany je obiady na stołówce uniwersyteckiej każdy za kwotę 13 zł.

Pozwany regularnie wywiązuje się z obowiązku alimentacyjnego w kwocie po 800 zł, gdy spędza z córkami wakacje, kiedy utrzymuje je, daje im okazjonalne prezenty. Pozwany spędza z córkami połowę ferii letnich i spędza z nimi ferie zimowe. Pozwany posiada sprzęty sportowe dla córek – rowery, plecaki, obuwie sportowe na cel ten przeznacza rocznie około 4000 zł. Pozwany na spotkania z córkami jedzie samochodem – przyjeżdża po córki i odwozi je z powrotem do domu, do Niemiec, pokonując około 12 000 km rocznie. Z przyjazdem po córki wiąże się również potrzeba noclegu.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy po dokonaniu wykładni przepisu art. 133 krio i art. 135 § 1 i 2 krio oraz art. 138 krio uznał, że powództwo powódek zasługiwało na częściowe uwzględnienie. Sąd Rejonowy wskazał na wstępie swoich rozważań, iż zasadne było przyjęcie, iż potrzeby małoletnich wzrosły już ze względu na sam upływ czasu od daty wyrokowania.

Sąd Rejonowy przyjął, że potrzeby zarówno małoletniej A. jak i K. wzrosły i w chwili obecnej wynoszą odpowiednio A. 467 euro, K. 714 euro miesięcznie.

Miesięczne usprawiedliwione koszty utrzymania małoletniej A. W., wraz z kwotą wynikającą z opłat za mieszkanie to kwota 467 euro - około 2000 zł., na którą składają się miesięczne wydatki podane, w euro, na: świetlicę wraz z obiadami w kwocie 187,70, pozostałe wyżywienie 100, środki czystości, kosmetyki 5, leczenie 10, wydatki związane ze szkołą 20, dojazdami 10, ubrania i buty 30, dojazdy do szkoły 23, wyjazdy, wycieczki, sport, rozrywka 21, sprzęt sportowy 10. Miesięczne usprawiedliwione koszty utrzymania małoletniej K. to kwota 714 euro około 2970 zł, na którą składają się miesięczne wydatki podane, w euro, na: świetlicę wraz z obiadami w kwocie 198, pozostałe wyżywienie 100, środki czystości, kosmetyki 5, leczenie 25, wydatki związane ze szkołą 20, dojazdami 10, ubrania i buty 30, zajęcia dodatkowe 239,79, wyjazdy, wycieczki, sport, rozrywka 21, sprzęt sportowy 15.

Sąd Rejonowy uznał za zawyżone koszty związane z wyżywieniem małoletnich, również z uwagi na to, że jedzą one posiłki, obiady w szkole, również koszty leczenia nie znajdują potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym, szczególnie, że tylko K. objęta jest obecnie dodatkowym leczeniem. Sąd Rejonowy nie znalazł również podstaw do zaliczenia w poczet pełnych usprawiedliwionych kosztów utrzymania kwoty 90 euro na wycieczki, sport i rozrywkę – kwota 21 euro jest wystarczająca na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb małoletnich powódek związanych również z np. prezentami dla ich przyjaciół podczas uczestnictwa w ich urodzinach (kilka razy do roku) – wyjazdy wakacyjne bowiem organizowane są dla małoletniej i jej siostry przez oboje rodziców. W przypadku małoletniej A. Sąd Rejonowy uznał za nieadekwatny również wydatek związany ze szkołą, matka małoletniej nie wykazała aby była to kwota 25 euro miesięcznie, w ocenie Sądu Rejonowego wystarczającą kwotą jest kwota 20 euro miesięcznie, szczególnie, że matka powódek nie wykazała aby koszty związane ze szkołą obu córek kształtowały się odmiennie – przeciwnie wskazała ona w swoim wyliczeniu (k.5) na tożsame składniki wydatków na szkołę dla córek. Sąd Rejonowy za niezasadne uznał również wskazanie jako koszty utrzymania małoletnich powódek pełnych kosztów utrzymania samochodu przez matkę powódek. Bez wątplenia matka powódek korzystając z samochodu również ponosiłaby koszty związane z jego ubezpieczeniem czy naprawami, Sąd Rejonowy uznał zatem koszty zakupu paliwa, bieżącego użytkowania pojazdu w kwocie około 10 euro miesięcznie na każdą z małoletnich. Również wydatki na ubrania i buty dla małoletnich w ocenie Sądu Rejonowego wymagały urealnienia do kwoty 30 euro miesięcznie na każdą z małoletnich. Sąd Rejonowy nie kwestionował wydatków ponoszonych na zajęcia dodatkowe, choć stanowią one bardzo wysoki comiesięczny wydatek w kwocie prawie 240 euro. Sąd Rejonowy po ustaleniu kosztów utrzymania małoletnich miał na uwadze, że ich matka otrzymuje stały comiesięczny dodatek w kwocie 184 euro (tzw. kindergld - zasiłek na dzieci), Sąd Rejonowy zatem pomniejszył kwotę utrzymania obu małoletnich o tą kwotę, uznając, że ponoszone na małoletnie przez matkę koszty są jej w tej kwocie zwracane. I tak otrzymaną kwotę- dla małoletniej A. 283 euro – około 1200 zł, dla małoletniej K. 530 euro około 2200 zł, przy czym kwota około 998 zł to wydatek ponoszony na zajęcia dodatkowe.

W ocenie Sądu Rejonowego analiza zgromadzonego materiału dowodowego wskazuje, iż zarobki pozwanego wzrosły od chwili wydania wyroku w przedmiocie alimentów w 2011 roku i wynoszą obecnie średnio 3600zł netto z wynagrodzenia na uczelni, ponadto pozwany osiąga miesięcznie stały dochód związany z wynajmem części pomieszczeń swojego domu, w 2013 roku otrzymał również wynagrodzenie z tytułu napisania przewodnika turystycznego oraz wynagrodzenie w związku z rozliczeniem projektu dla (...). Pozwany w 2013 roku wykazywał dochód w kwocie 70971,69 zł, obciążenie kredytowe pozwanego, w stosunku do czasu ustalenia alimentów kształtuje się na podobnym poziomie. Pozwany przekazuje na rzecz małoletnich córek kwotę po 800 zł łącznie 1600 zł. Sąd Rejonowy zaznaczył, że zmianie uległa także sytuacja majątkowa matki powódek, której zarobki, od chwili wydania poprzedniego orzeczenia wzrosły i otrzymuje ona wynagrodzenie w kwocie 2549 euro.

Mając na uwadze powyższe oraz zwiększenie się potrzeb małoletnich Sąd Rejonowy uznał, iż uzasadnionym jest podniesienie finansowego obowiązku pozwanego z dotychczasowej kwoty 800 zł miesięcznie na rzecz obu małoletnich powódek do kwoty 950 zł miesięcznie na rzecz A. i kwoty 1050 zł na rzecz K.. Zdaniem Sądu Rejonowego pozwoli to zaspokoić usprawiedliwione potrzeby małoletnich w stopniu uzasadnionym, a jednocześnie dopasować ich stopę życia do faktycznej stopy życia rodziców. Taka partycypacja pozwanego w kosztach utrzymania obu córek wynika z tego, że małoletnie pozostają pod bezpośrednią opieką matki. W przypadku K. Sąd Rejonowy uznał, że w związku z dużą ilością zajęć dodatkowych, które stanowią prawie połowę kosztów jej utrzymania, a które w takiej ilości nie są niezbędne dla małoletniej ani ze względu na jej plany uczęszczania do klasy muzycznej, ani też ze względów ogólnorozwojowych Sąd Rejonowy nie uznał za odpowiednie obciążania pozwanego tymi kosztami w takim zakresie jak pozostałymi kosztami utrzymania dzieci i uznał, że kwota 1050 zł w sposób odpowiedni zaspokoi potrzeby małoletniej K.. Sąd Rejonowy miał również na uwadze, że pozwany spędza z córkami ich wolny czas, przyjeżdża po małoletnie i odwozi je do domu, często po drodze nocując co wiąże się z kosztami. Pozwany co prawda uzyskuje zwrot tzw. gruszy za pobyt wakacyjny jednak niezależnie od tego zwrotu ponosi on koszty utrzymania córek podczas sprawowanej nad nimi opieki.

Żądanie małoletnich powódek, w pozostałym zakresie Sąd Rejonowy uznał za nieusprawiedliwione i podlegające oddaleniu, co skutkowało orzeczeniem jak w punkcie II wyroku.

Apelację od w/w wyroku wniósł pozwany J. W. za pośrednictwem pełnomocnika, zaskarżając go w pkt I, III, IV i V, zarzucając w/w rozstrzygnięciu:

- naruszenie art. 233 § 1 kpc z zw. z art. 227 kpc i art. 328 § 2 kpc polegający na:

a) niedokonaniu ustaleń faktycznych na podstawie treści deklaracji podatkowej matki powódek oraz jej zeznań w zakresie, w którym nie może ona wyjaśnić różnicy pomiędzy przychodem, podatkiem a wysokością miesięcznych przelewów jej pensji, co może mieć wpływ na treść orzeczenia, albowiem może prowadzić do odmiennego ustalenia możliwości zarobkowych matki powódek;

b) niedokonaniu ustaleń faktycznych w zakresie możliwości majątkowych matki powódek z uwagi na posiadaną przez nią nieruchomości w L., co mogło mieć wpływ na treść orzeczenia, albowiem winno prowadzić do wniosku, że możliwości majątkowe matki powódek pozwalają na wyższą partycypację w kosztach utrzymania powódek;

- naruszenie art. 135 § 2 kro wyrażające się w przyjęciu, że z uwagi na fakt osobistego zajmowania się przez matkę powódek dziećmi obowiązek partycypacji pozwanego winien kształtować się na poziomie 80% ustalonych kosztów małoletnich w sytuacji, w której strony żyją na terenie różnych państw i możliwości zajmowania się przez pozwanego dziećmi są ograniczone ze względów obiektywnych;

- naruszenie art. 133 kro wyrażające się w przyjęciu, że zmiana możliwości zarobkowych i majątkowych matki oraz ojca powódek prowadzi do wniosku o możliwości podwyższenia obowiązku alimentacyjnego przez pozwanego.

Mając na uwadze powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa także co do kwoty wskazanej w pkt I wyroku, tj. 150 zł na rzecz A. W. oraz 250 zł na rzecz K. W.; zasądzenie od powódek na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje; uchylenie rozstrzygnięcia w przedmiocie rygoru natychmiastowej wykonalności.

Uzasadniając zarzuty apelujący podniósł, iż Sąd I Instancji błędnie ustalił możliwości majątkowe i zarobkowe matki małoletnich powódek, w tym błędnie ustalił wysokość dochodów jakie w/w uzyskuje w skali miesiąca, a nadto nie uwzględnił faktu, iż matka powódek jest właścicielką nieruchomości w L.. W ocenie apelującego dysproporcja możliwości zarobkowych rodziców powódek jest istotna i Sąd I instancji winien był ją uwzględnić przy ustalaniu udziału pozwanego w kosztach utrzymania małoletnich powódek. Apelujący dalej zarzucił, że z przyczyn obiektywnych nie może zajmować się dziećmi tak jak ich matka albowiem powódki na co dzień przebywają za granicą, a pozwany na tyle na ile pozwalają mu obowiązki służbowe spędza czas z córkami, zwłaszcza okresie świąt, wakacji i ferii. Apelujący zanegował, by matka powódek musiała czynić osobiste starania o ich wychowanie w takim zakresie jak w dacie wydania poprzedniego wyroku alimentacyjnego.

W toku rozprawy apelacyjnej w dniu 18 sierpnia 2015 r. przedstawicielka ustawowa małoletnich powódek wniosła o oddalenie apelacji pozwanego. Pozwany natomiast poparł swoją apelację.

Sąd Okręgowy w postępowaniu odwoławczym ustalił dodatkowo, że:

- w dniu 24 kwietnia 2015 r. pozwany nabył od M. i R. K. nieruchomości stanowiącą zabudowaną budynkiem mieszkalnym jednorodzinny działkę gruntu nr (...) o pow. 0,0500 ha położonej w D. za cenę 525.000 zł, w § 3 umowy sprzedaży wskazano, że pozwany zapłacił już sprzedającemu kwotę 310.000 zł, pozostałą część, tj. kwotę 215.000 zł pozwany zobowiązał się zapłacić w następujący sposób:

a) kwotę 100.000 zł do dnia 30 maja 2015 r.;

b) kwotę 115.000 zł do dnia 30 czerwca 2015 r.;

pozwany dokonał wpłaty w/w kwot na konto sprzedających odpowiednio w dniu 23 kwietnia 2015 r. oraz w dniu 28 maja 2015 r. i w dniu 29 czerwca 2015 r.

(dowód: umowa sprzedaży z dnia 24.04.2015 r., rep. A nr 1668/2015, k. 303-306, potwierdzenie przelewu, k. 312 i k. 315 i k. 323);

- w dniu 15 czerwca 2015 r. pozwany sprzedał R. G. i W. G. nieruchomość położoną we W. przy ulicy (...) o łącznej pow. 1346 m2 składającej się z działek: nr (...) o pow. 729 m2, 223.3 o pow. 60 m2 i 224 o pow. 557 m2 wraz z częściami składowymi za cenę 670.000 zł, kupujący na poczet ceny nabycia zapłacili pozwanemu kwotę 540.000 zł, pozostałą cenę w kwocie 130.000 zł zobowiązali się zapłacić pozwanemu w dniu zawarcia w/w umowy na konto bankowe pozwanego (kupujący wpłacili w/w kwoty pozwanemu w dniu 10 marca 2015 r., 16 kwietnia 2015 r., 15 maja 2015 r. (dowód: umowa sprzedaży z dnia 15.06.2015 r., rep. A nr 5237/2015, k. 307-311, potwierdzenie przelewu, k. 313 i k. 314 i k. 316);

- pozwany w dniu 16 marca 2015 r. uregulował zobowiązania finansowe z tytułu spłaty kredytu w kwocie 157.331,33 zł oraz w kwocie 645,25 i w kwocie 676,13 (dowód: potwierdzenie przelewu, k. 317-320);

- pozwany w czerwcu 2015 r. uzyskał wynagrodzenie w kwocie 3.744,37 zł, a w lipcu 2015 r. uzyskał wynagrodzenie w kwocie 3.249,37 zł z tytułu zatrudnienia na Uniwersytecie (...) (dowód: potwierdzenie przelewu, k. 321-322).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelację pozwanego jako bezzasadną należało oddalić w całości.

Sąd Rejonowy przeprowadził prawidłowo postępowanie dowodowe i poczynił w większości poprawne ustalenia faktyczne, które Sąd II instancji przyjmuje za własne. Nie ustrzegł się jednak kilku błędów w poczynionych ustaleniach oraz wyprowadził częściowo błędne wnioski prawne. Sąd Okręgowy uwzględnił również poczynione ustalenia w toku uzupełniającego postępowania dowodowego.

Zgodnie z art. 138 krio, w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumie się zarówno istotną zmianę zarobkowych lub majątkowych możliwości zobowiązanego do alimentów, jak i zmianę po stronie uprawnionego – istotne zwiększenie bądź zmniejszenie się jego usprawiedliwionych potrzeb, wskutek czego orzeczenie zasądzające alimenty wymaga skorygowania. Podkreślić przy tym trzeba, iż podstawą powództwa z art. 138 krio może być tylko istotna zmiana stosunków, która nastąpiła nie wcześniej, niż po uprawomocnieniu się wyroku zasądzającego alimenty, gdyż powództwo o zmianę obowiązku alimentacyjnego nie może zmierzać do weryfikacji prawomocnego orzeczenia sądu zasądzającego alimenty (zob. wyrok SN z dnia 25 maja 1999 r., I CKN 274/99, LEX nr 327915; uzasadnienie wyroku SN z dnia 27 lipca 1999 r., I CKN 687/98, LEX nr 503167).

Alimenty, których podwyższenia domagano się w pozwie złożonym w niniejszej sprawie, zostały zasądzone wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 11 października 2010 r. wydanym w sprawie o rozwód o sygn. akt XIII RC 960/08. Przedmiotowy wyrok uprawomocnił się dnia 19 stycznia 2011 r. Należało zatem zbadać, czy w okresie od tej ostatniej daty nastąpiła istotna zmiana w rozumieniu art. 138 krio po stronie powódek: A. W. i K. W. bądź po stronie pozwanego J. W., która uzasadniałaby podwyższenie alimentów zasądzonych w sprawie o rozwód, następnie zmienionych wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu w dniu 19 stycznia 2011 r. w wysokości po 800 zł na rzecz powódek.

Wskazać należy, że od czasu prawomocności wyroku rozwodowego z dnia 11 października 2010 r. (data uprawomocnienia: 19.01.2011 r.) do czasu wniesienia pozwu w niniejszej sprawie w dniu 31 marca 2014 r. upłynął okres 3 lat. Sąd Rejonowy, dokonując na podstawie art. 138 krio oceny zmiany stosunków w zakresie sytuacji małoletnich powódek oraz zobowiązanych do alimentacji rodziców dziecka, winien był zatem odnieść się do ustaleń faktycznych poczynionych w powołanej sprawie.

W ocenie Sądu Okręgowego, zaistnienie istotnej zmiany w zakresie zarówno potrzeb małoletnich jak i możliwości zarobkowych pozwanego wykazane zostało przez małoletnie powódki.

W ocenie Sądu Okręgowego za chybiony należy uznać zarzut pozwanego, iż Sąd I Instancji nieprawidłowo ocenił możliwości zarobkowe i majątkowe matki powódek. Sąd I Instancji w oparciu o zaświadczenie o zatrudnieniu matki powódek przedłożone do akt sprawy wraz z tłumaczeniem na język polski jak i w oparciu o zeznanie podatkowe w/w za rok 2013 r., posiłkując się zeznaniami przedstawicielki ustawowej, prawidłowo ustalił aktualne możliwości zarobkowe M. A. w wysokości 2.549 euro miesięcznie. Sąd I Instancji uwzględnił również okoliczność, iż matka małoletnich powódek jest właścicielką nieruchomości w L. i posiada oszczędności w kwocie 10.000 zł, powyższa okoliczność miała wpływ na ocenę możliwości majątkowych matki powódek, co wynika bezpośrednio z treści uzasadnienia Sądu I Instancji. Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy pozostaje okoliczność, iż matka powódek nie potrafiła wyjaśnić różnicy pomiędzy przychodem, podatkiem a wysokością miesięcznych przelewów pensji, albowiem możliwości zarobkowe M. A. zostały ustalone w oparciu o niekwestionowaną przez żadną ze stron w toku postępowania pierwszoinstancyjnego dokumentację, w tym zwłaszcza w oparciu o zaświadczenie o zatrudnieniu i zeznanie podatkowe PIT za rok 2013 r. Z treści tychże dokumentów jak i z treści zeznań przedstawicielki ustawowej powódek wynika, że dochody M. A. wzrosły w porównaniu do zarobków, jakie osiągała w dacie wydania poprzedniego wyroku alimentacyjnego. Przypomnieć należy, że przez zmianę stosunków, o której mowa w przepisie art. 138 kro rozumieć należy istotne zwiększenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji bądź też istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego. W związku z powyższym zmiana sytuacji zarobkowej przedstawicielki ustawowej dzieci nie może skutkować zmianą obowiązku alimentacyjnego pozwanego, a co najwyżej wpłynąć na wzrost stopy życiowej dzieci. Co więcej w ocenie Sądu Okręgowego wyższe dochody matki powódek nie mogą stanowić podstawy do przerzucenia ciężaru finansowego utrzymania dzieci na nią, albowiem obowiązek ten spoczywa na obojgu rodzicach- każdy według swoich możliwości zarobkowych. Tymczasem pozwany zdaje się zapominać, iż matka powódek uzyskuje wynagrodzenie w euro, aczkolwiek zamieszkuje z małoletnimi w Niemczech, co generuje wyższe koszty utrzymania aniżeli w Polsce. Znamionym jest, że pozwany w zasadzie nie twierdzi, że jego możliwości zarobkowe nie pozwalają mu na ponoszenie alimentów w zasadzonej dotychczas wysokości.

W ocenie Sądu Okręgowego-odnosząc się do dalszych zarzutów podniesionych w apelacji, Sąd I Instancji prawidłowo ustalił, iż również zarobki pozwanego wzrosły od daty wydania poprzedniego wyroku alimentacyjnego. W dacie wydania zaskarżonego orzeczenia przez Sąd I Instancji pozwany uzyskiwał wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia na uczelni w wysokości 3.600 zł netto miesięcznie oraz dochód z wynajmu części pomieszczeń swojego domu za kwotę 2.500 zł oraz dochód z wynajmu kawalerki w wysokości 850 zł. Zatem dochody pozwanego zwiększyły się o ok. 600 zł w skali miesiąca w porównaniu do dochodów jakie uzyskiwał w dacie wydania poprzedniego wyroku alimentacyjnego. Z przedłożonych dokumentów w toku postępowania apelacyjnego nie wynika, by wynagrodzenie pozwanego uległo obniżeniu w porównaniu do dochodów jakie pozwany uzyskiwał w dacie wydania poprzedniego wyroku alimentacyjnego, albowiem tylko w lipcu 2015 r. pozwany uzyskał wynagrodzenie w kwocie 3.249,37 zł netto, aczkolwiek miesiąc wcześniej jego wynagrodzenie wynosiło 3.744,37 zł netto. Okolicznością istotną z punktu widzenia sytuacji materialnej pozwanego pozostaje również treść ujawnionej w postępowaniu odwoławczym umowy sprzedaży z dnia 24 kwietnia 2015 r., na mocy której pozwany nabył nieruchomość stanowiącą zabudowaną budynkiem mieszkalnym jednorodzinny działkę gruntu nr (...) o pow. 0.0500 ha położonej w D. za kwotę 525.000 zł, którą to kwotę pozwany w całości uiścił na warunkach wskazanych w § 3 przedmiotowej umowy, co potwierdzają przedłożone przez pozwanego potwierdzenia przelewów, jak i treść ujawnionej w postępowaniu odwoławczym umowy sprzedaży z dnia 15 czerwca 2015 r., na mocy której pozwany sprzedał R. G. i W. G. nieruchomość położoną we W. przy ulicy (...) o łącznej pow. 1346 m² składającej się z działek: nr (...) o pow. 729 m², 223.3 o pow. 60 m² i 224 o pow. 557 m² wraz z częściami składowymi za cenę 670.000 zł, kupujący na poczet ceny nabycia zapłacili pozwanemu kwotę 540.000 zł, pozostałą cenę w kwocie 130.000 zł zobowiązali się zapłacić pozwanemu w dniu zawarcia w/w umowy na konto bankowe pozwanego i de facto w/w kwoty zostały wpłacone na rzecz J. W., co również wynika z potwierdzeń przelewów dołączonych w toku postępowania apelacyjnego do akt sprawy. Analiza w/w umów sprzedaży dowodzi, iż pozwany dysponował kwotą 145.000 zł, którą jak sam oświadczył na rozprawie apelacyjnej, przekazał na spłatę zadłużenia. W ocenie Sądu Okręgowego postanowienia w/w umów potwierdzają, iż skarżący dysponuje środkami pieniężnymi pozwalającymi mu na partycypowanie w kosztach utrzymania córek w większym aniżeli dotychczas zakresie. Ponadto

Sąd Okręgowy uznał, że pozwany mając świadomość obowiązku alimentacji małoletnich córek, podjął działania zmierzające do wyzbycia się czy ewentualnie do zmiany stosunków prawnych dotyczących posiadanych przez niego nieruchomości. W oparciu zaś o dyspozycję art. 136 krio Sąd nie uwzględnił w/w zmian przy ustaleniu zakresu świadczeń alimentacyjnych pozwanego na rzecz małoletnich powódek. Podkreślić należy, iż przy ustalaniu wysokości zobowiązania alimentacyjnego oraz ocenie okoliczności uzasadniających zmianę wysokości tego zobowiązania należy mieć na względzie możliwości zarobkowe pozwanego a nie wykazywane przez pozwanego zarobki, co jest zgodne z art. 135 krio, a w ocenie Sądu, biorąc również pod uwagę wysokość miesięcznych wydatków i zobowiązań pozwanego oraz dokonane w bieżącym roku transakcje sprzedaży nieruchomości, jego możliwości majątkowe nie uległy zmianie od daty wydania prawomocnego orzeczenia alimentacyjnego na rzecz małoletnich córek. Pozwany przedkładając w toku postępowania apelacyjnego dokumenty w postaci w/w umów cywilnoprawnych nie wykazał, by do ich zawarcia zmusiła go jak sam określił- stale pogarszająca się sytuacja finansowa.

Odnosnie zadłużenia pozwanego wskazać należy, iż nie ma ono znaczenia przy ustalaniu możliwości zarobkowych pozwanego i nie może powodować ograniczenia należnych małoletnim dzieciom stron środków utrzymania i wychowania. Osoba bowiem, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, musi się z tym liczyć przy podejmowaniu wydatków i ich wysokość planować stosownie do posiadanych możliwości z uwzględnieniem wspomnianego obowiązku alimentacyjnego.

Za nieuzasadniony należy również ocenić zarzut nieprawidłowej oceny przez Sąd I Instancji osobistych starań zarówno matki jak i ojca powódek w ich wychowanie. Oczywistym jest, że pozwany z racji zamieszkiwania w innym kraju ma mniejszą możliwość uczestniczenia w wychowaniu małoletnich powódek i osobistego dbania o ich rozwój. Pozwany de facto spotyka się z córkami w wakacje, ferie i w święta, co do zasady to matka małoletnich powódek w przeważającej części czyni osobiste starania o małoletnie powódki, wychowuje je i sprawuje nad nimi bezpośrednią i bieżącą pieczę. W ocenie Sądu Okręgowego małoletnie powódki z uwagi na wiek i etap rozwojowy wymagają jeszcze stałej pieczy ze strony matki, wymagają nadal dużego zaangażowania w ich rozwój oraz wychowanie i rozwijanie zainteresowań, matka powódek musi zapewnić małoletnim córkom dojazd do szkoły bądź na zajęcia dodatkowe, musi dbać o ich zdrowie, przygotowanie posiłków, pomóc w odrabianiu lekcji oraz wspierać ich rozwój psychiczny i emocjonalny. Zatem nie sposób przyjąć- idąc w ślad za apelującym, iż matka powódek nie musi angażować się w ich wychowanie w tak dużym stopniu jak w dacie wydania poprzedniego wyroku alimentacyjnego. Sąd Okręgowy zwraca uwagę, że dzielenie obowiązków rodzicielskich wobec dzieci powinno być proporcjonalne. Wobec tego, skoro matka powódek ponosi w przeważającej części koszty osobistych starań wobec dzieci, jak i dba o ich edukację, a ojciec tego nie robi w tak dużym zakresie jak w/w, co ma związek z jego miejscem zamieszkania, to w takim razie można przyjąć, że ojciec powinien w większym zakresiełożyć na utrzymanie dzieci.

W ocenie Sądu Okręgowego nie bez znaczenia przy ocenie osobistych starań o wychowanie i utrzymanie dzieci jest fakt, iż M. A. zaspokaja potrzeby mieszkaniowe małoletnich córek, przy czym Sąd I Instancji zaniżył udział małoletnich w kosztach utrzymania mieszkania do kwoty 50 euro każda z nich, zaś z zeznań matki powódek i z przedłożonych przez nią dokumentów wynika, że udział małoletnich powódek w kosztach utrzymania mieszkania wynosi 180 euro miesięcznie. De facto Sąd I Instancji ustalając zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletnich powódek, nie policzył wszystkich kosztów utrzymania małoletnich dzieci tylko te podstawowe, nie doliczył przede wszystkim kosztów rozrywki oraz wycieczek, ustalając je na bardzo niskim poziomie, podobnie jak i koszt zakupu środków higieny oraz środków czystości w wysokości 5 euro miesięcznie, które w dacie wydania poprzedniego wyroku alimentacyjnego ustalone były na poziomie 10 euro, przez co zaniżył koszt utrzymania zwłaszcza małoletniej powódki A. W., ustalając go na poziomie 467 euro miesięcznie. W ocenie Sądu Okręgowego Sąd I Instancji dowolnie przyjął również koszty leczenia małoletnich powódek, ustalając koszt leczenia małoletniej A. w kwocie 10 euro, a małoletniej K. w kwocie 25 euro w skali miesiąca. Zdaniem Sądu Okręgowego należało zatem przyjąć, że koszt utrzymania małoletniej A. W. i K. W. jest wyższy aniżeli ustalony przez Sąd Rejonowy o przyjęty przez Sąd Okręgowy udział małoletnich powódek w utrzymaniu mieszkania jak i kwotę środków higieny i czystości w wysokości 15 euro miesięcznie, a nadto kosztów rozrywki oraz wycieczek w kwocie 50 euro.

Przy uwzględnieniu modyfikacji kosztów utrzymania małoletnich powódek zdaniem Sądu Okręgowego kwoty zasądzonych alimentów są adekwatne do możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego.

Z powyższych względów apelacja pozwanego podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 kpc, co znalazło wyraz w pkt I sentencji wyroku.

Orzeczenie o kosztach procesu poniesionych w postępowaniu odwoławczym znajduje oparcie w treści art. 98 kpc w zw. z § 6 pkt 3, § 7 ust. 4, § 13 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 02.163.1348).